

JUSTICE

รายวิชา

โรงเรียนหอวัง ปทุมธานี

FREEDOM

สังคมศึกษา

ส 32102

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568

ชื่อสกุล.....

เลขที่.....ห้อง.....

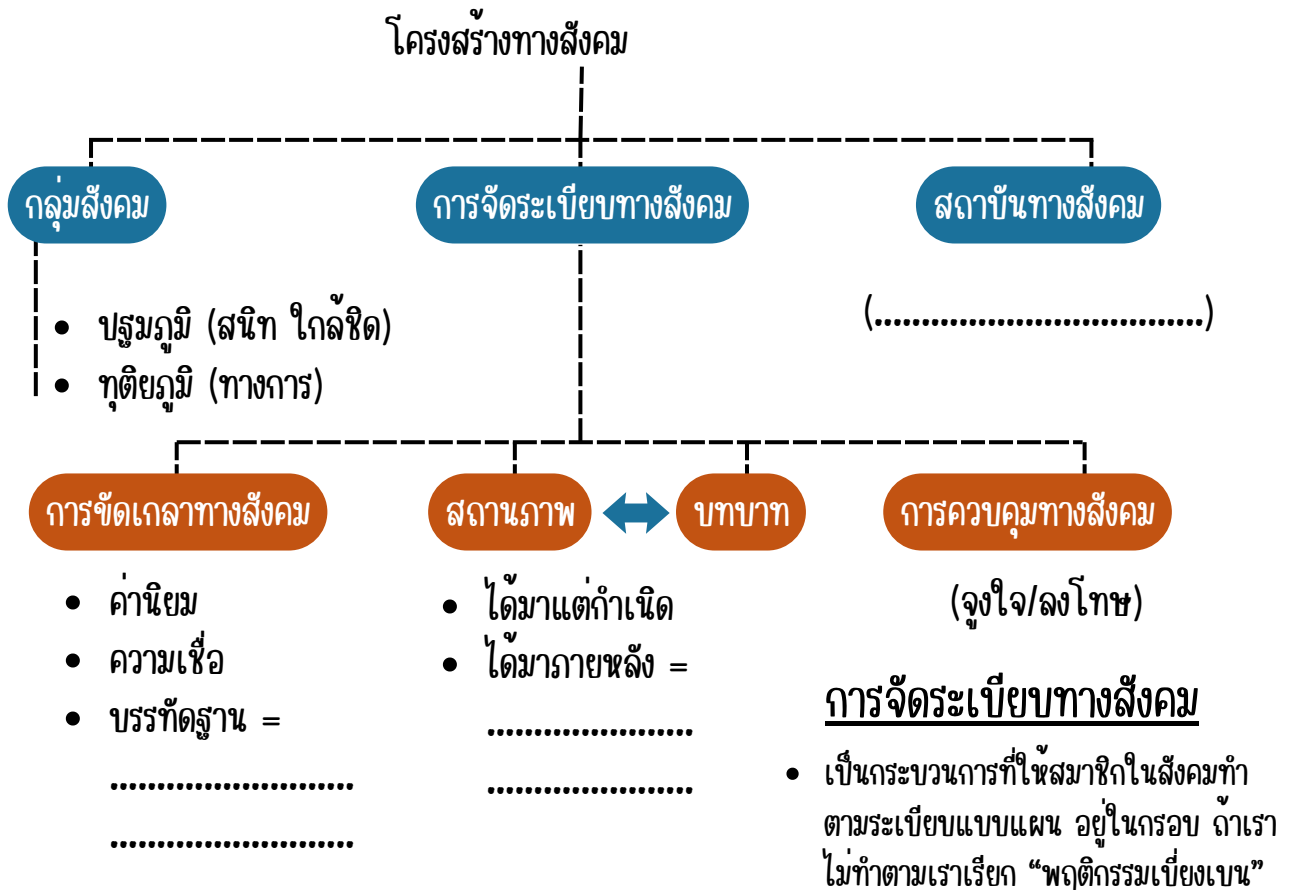
โรงเรียนหอวัง ปทุมธานี

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 สังคมมนุษย์ SOCIOLOGY

สรุปสังคมศึกษา

- สัตว์สังคม มีการกระทำระหว่างกัน อยู่รวมกันเป็นคณะ เช่น คน ผึ้ง มด ปลวก ช้าง
- กล่าวไว้ว่า “มนุษย์เป็นสัตว์สังคม” แต่มนุษย์จะแตกต่างกับสัตว์อื่น ๆ คือ สามารถสร้างสัญลักษณ์ได้ (มันสมองเราใหญ่กว่าเมื่อเทียบกับน้ำหนักตัว) เพื่อเอาไว้ติดต่อสื่อสารกัน
- มนุษย์สร้างสังคมและวัฒนธรรมขึ้นมาพร้อมกัน

แผนผังโครงสร้างทางสังคม

โครงสร้างทางสังคม คืออะไร ? คือ ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในสังคม

- กลุ่มสังคม เป็นกลุ่มที่มีระเบียบแบบแผน ติดต่อกันสัมพันธ์ แบ่งเป็น 2 ประเภท
 1. กลุ่มปฐมภูมิ ความสัมพันธ์ใกล้ชิด เช่น ครอบครัว พี่น้อง เพื่อน แพน
 2. กลุ่มทุติยภูมิ ความสัมพันธ์ห่างเหิน เป็นทางการ

กลุ่มคนต่อไปนี้ ไม่ใช่ ! กลุ่มสังคม : คนในคอนเสิร์ต , เดินห้าง , บนรถไฟฟ้า

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 สังคมมนุษย์ SOCIOLOGY

ความหมายของสังคมมนุษย์

.....
.....

องค์ประกอบของสังคม ประกอบไปด้วย

- 1).....
- 2).....
- 3).....
- 4).....

“มนุษย์เป็นสัตว์สังคม”
 มนุษย์โดยสภาพธรรมชาติจะต้องมี
 ชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น ๆ ติดต่อกัน
 สัมพันธ์ซึ่งกันและกัน
 ไม่สามารถดำรงชีวิตอยู่ลำพังได้
 สังคมจึงเกิดขึ้น

ปัจจัยที่ทำให้มนุษย์ต่างจากสัตว์

- 1)
- 2)
- 3)

มนุษย์อยู่รวมกันเป็นสังคมเพื่อ

.....
.....
.....

กลุ่มสังคม

กลุ่มคนตั้งแต่ 2 คนขึ้นไปที่มีความรู้สึกเป็นพวกเดียวกัน + มีการกระทำต่อกันเป็นเวลานาน+ มีวัตถุประสงค์ร่วมกัน

ปรากฏการณ์ "ไทยมุง" เกิดอุบัติเหตุผู้ คนมามุงดูกันเป็นกลุ่มทางสังคมหรือไม่

.....

กลุ่มคนกว่า 50 คนร่วมกันรับชมภาพยนตร์ในโรงภาพยนตร์เป็นกลุ่มทางสังคมหรือไม่

.....

ลักษณะ.....
.....
.....

กลุ่มปฐมภูมิ (.....)

ลักษณะ.....
.....
.....

กลุ่มทุติยภูมิ (.....)

สถาบันทางสังคม

- สถาบันทางสังคม เป็นนามธรรม เป็นกฎระเบียบ แบบแผน ให้สังคมทำตาม มี 7 สถาบันหลัก ได้แก่ สถาบันครอบครัว ศาสนา การศึกษา การเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ นันทนาการ และสื่อสารมวลชน

สถาบันทางสังคม บทบาทในการขัดเกลาทางสังคม

สถาบันครอบครัว	
สถาบันการศึกษา	
สถาบันศาสนา	
สถาบันการเมือง การปกครอง	
สถาบันเศรษฐกิจ	
สถาบันนันทนาการ	
สถาบันสื่อสารมวลชน	

หน้าที่ของสถาบันทางสังคม

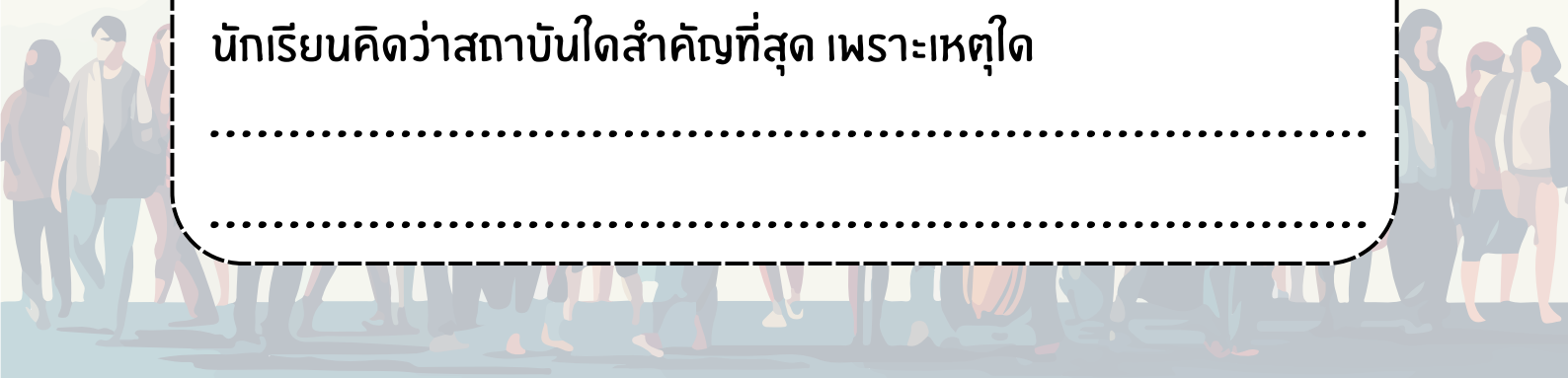
.....

.....

นักเรียนคิดว่าสถาบันใดสำคัญที่สุด เพราะเหตุใด

.....

.....

สถานการณ์

หรือ บอกว่า “เราเป็นใคร” ในสังคมนี้ แบ่งเป็น 2 แบบ

- สถานภาพที่ได้มาแต่เกิดหรือติดตัวมา เช่น เพศ อายุ ความเป็นญาติ เกิดปุ๊บได้ปั๊บ เปลี่ยนไม่ได้ละ
- สถานภาพที่ได้มาภายหลัง(สัมฤทธิ์) เช่น ตำแหน่งหน้าที่ อาชีพ ยศ

การขัดเกลาทางสังคม

- ขัดเกลาทางตรง สอนโดยตรง
- ขัดเกลาทางอ้อม เป็นการเรียนรู้ด้วยตนเอง

บรรทัดฐาน เรียกแบบง่ายๆ ว่า คือ แนวทางที่ทำให้คนในสังคมทำตาม
ในรูปแบบที่วางไว้ มี 3 ประเภท

- วิถีชาวบ้าน ชาวบ้านเค้าทำจนเคยชิน ไม่ทำตามก็ไม่ผิด แต่แปลก เช่น ไปงานศพแต่งชุดดำ ไม่เรอกลางวงอาหาร ถ้าไม่ทำตามก็แค่โดน ซุบซิบ นินทา เยาะเย้ย
- จารีต (กฎศีลธรรมจรรยา) มีเรื่องศาสนา ความถูกผิดเข้ามาด้วย ไม่ทำตามก็ได้ แต่จะรู้สึกบาปในใจ เช่น พระสงฆ์กับผู้หญิงแอบคบกัน หากฝ่าฝืนอาจจะโดนรุมประชาทัณฑ์
- กฎหมาย เป็นการควบคุมสังคมอย่างเป็นทางการ ทุกคนต้องทำตาม

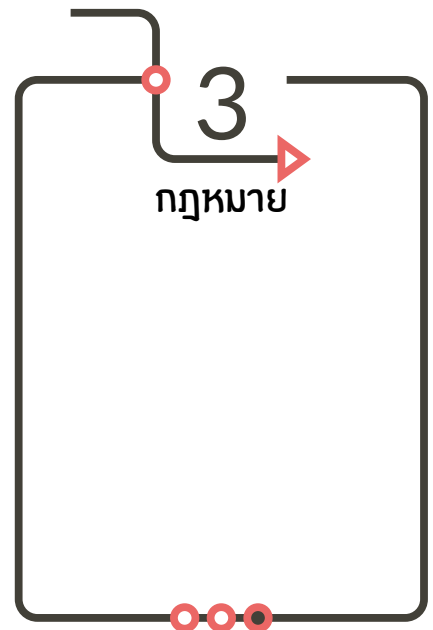
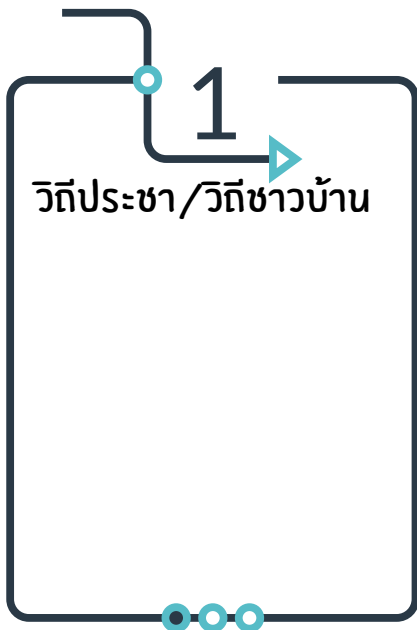
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 สังคมมนุษย์ SOCIOLOGY

การจัดระเบียบทางสังคม

การวางรูปแบบพฤติกรรมของสมาชิกในสังคมประกอบด้วยบรรทัดฐานการขัดเกลาทางสังคมสถานภาพและบทบาทค่านิยมและการควบคุมทางสังคม

1) บรรทัดฐาน หรือ

คือ.....
.....

2) สถานภาพและบทบาท

คือ.....
.....

3) การขัดเกลาทางสังคม

คือ.....
.....

หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 สังคมมนุษย์ SOCIOLOGY

การจัดระเบียบทางสังคม

ให้นักเรียนอ่านแต่ละข้อความหรือสถานการณ์อย่างละเอียดจากนั้น ทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ที่ตรงกับประเภทของการควบคุมทางสังคมในแต่ละกรณี โดยเลือกเพียง 1 คำตอบต่อข้อ

1. การแต่งกายด้วยชุดสีดำไปงานศพ	☐ วิถีประชา ☐ จารีต ☐ กฎหมาย
2. ถ้าใครไม่ปฏิบัติตามจะถูกตำหนิ ตีจึนินทา	☐ วิถีประชา ☐ จารีต ☐ กฎหมาย
3. แนวทางการปฏิบัติเกี่ยวข้องกับคุณธรรม	☐ วิถีประชา ☐ จารีต ☐ กฎหมาย
4. ผู้หญิงไม่ควรอยู่กินกับผู้ชายที่มีภรรยาแล้ว	☐ วิถีประชา ☐ จารีต ☐ กฎหมาย
5. ข้อบังคับที่ได้รับการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร	☐ วิถีประชา ☐ จารีต ☐ กฎหมาย
6. การรับประทานอาหารด้วยช้อนและส้อม	☐ วิถีประชา ☐ จารีต ☐ กฎหมาย
7. บุตรต้องเลี้ยงดูบิดามารดา	☐ วิถีประชา ☐ จารีต ☐ กฎหมาย
8. การไม่สวมหมวกภายในอาคาร หรือสถานที่สำคัญ	☐ วิถีประชา ☐ จารีต ☐ กฎหมาย
9. พระราชบัญญัติ พระราชกำหนด พระราชกฤษฎีกา	☐ วิถีประชา ☐ จารีต ☐ กฎหมาย
10. ญาติใกล้เคียงกันแต่งงานอยู่กินกันไม่ได้	☐ วิถีประชา ☐ จารีต ☐ กฎหมาย
11. สภาพบังคับผู้ใดฝ่าฝืนต้องถูกลงโทษตามกฎหมาย	☐ วิถีประชา ☐ จารีต ☐ กฎหมาย
12. ธรรมเนียมที่บุคคลปฏิบัติสืบทอดกันมา	☐ วิถีประชา ☐ จารีต ☐ กฎหมาย
13. ข้อบังคับที่ตราขึ้นโดยรัฐ เพื่อบังคับประชาชนในรัฐ	☐ วิถีประชา ☐ จารีต ☐ กฎหมาย
14. ค่านิยม ปรัชญา และอุดมการณ์ของสังคม	☐ วิถีประชา ☐ จารีต ☐ กฎหมาย
15. ถ้านักเรียนพูดจาไม่สุภาพจะได้รับการต ำหนิจากพ่อแม่	☐ วิถีประชา ☐ จารีต ☐ กฎหมาย

ข้อสอบท้ายบท หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 สังคมมนุษย์

1. ค่านิยมทางสังคมที่สะท้อนผ่านสำนวนสุภาษิตหรือคำพังเพยในข้อใดที่แสดงถึงการเตือนใจให้รับมือการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมโดยไม่ละทิ้งรากเหง้าที่มีมาแต่เดิม

1. เข้าเมืองตาหลิ่ว หลิ่วตาตาม	2. อยู่บ้านท่านอย่านั่งดูดา
3. หัวมังกูท้ายมังกร	4. วัวลืมน้

2. ข้อใดมีความหมายสอดคล้องกับคำว่า “บรรทัดฐาน” มากที่สุด

1. ค่านิยม	2. บทบาท
3. ประเพณี	4. สัตว์ลักษณะ

3. เหตุใดสังคมจึงต้องมีบรรทัดฐาน

1. เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาสังคม
2. เพื่อรักษามรดกของสังคมให้ดำรงอยู่
3. เพื่อกำหนดรูปแบบวัฒนธรรมทางสังคม
4. เพื่อควบคุมพฤติกรรมของสมาชิกในสังคม

4. “นายเอกไปร่วมงานมงคลสมรสกับคุณพ่อคุณแม่ เมื่อนายเอกเข้าไปในสถานที่จัดงาน คุณพ่อและคุณแม่ของนายเอกได้แนะนำให้นายเอกรู้จักกับคุณป้าโบว์ ซึ่งเป็นแม่ของเจ้าสาว แต่นายเอกนั่งเฉยและไม่ยกมือไหว้คุณป้าโบว์” จากเหตุการณ์ข้างต้น พฤติกรรมของนายเอกมีลักษณะสอดคล้องกับบรรทัดฐานทางสังคมของ

บุคคลใดมากที่สุด (A-Level 68)

1. น้าชัชวราภรณ์ เตอร์ไซค์บนทางเท้า เพราะรีบไปทำงาน
2. เจ้งให้ทิปพนักงานร้านอาหาร เนื่องจากได้รับการบริการที่ดี
3. ซันบตี้อาศนาคริสต์แต่ไม่ได้ไปโบสถ์ในวันอาทิตย์ เพราะติดเรียนภาษาอังกฤษ
4. แรมแต่งกายด้วยเสื้อสีชมพูไปร่วมงานศพของเพื่อนสนิท เพราะเป็นสีที่ผู้เสียชีวิตชอบมาก
5. แคนจอตทะเลียนสมรสกับบาส ซึ่งภายหลังทราบว่าบาสเป็นน้าชายที่สืบสายโลหิตเดียวกัน

5. “เข้าเมืองตาหลิ่ว ต้องหลิ่วตาตาม” สำนวนนี้เกี่ยวข้องกับบรรทัดฐานทางสังคมในข้อใด

1. วิถีประชา	2. จารีต
3. กฎหมาย	4. ประเพณี

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 วัฒนธรรมไทย

ลักษณะของวัฒนธรรม

เป็นสิ่งที่ ONLY มนุษย์สร้างขึ้น
 + การสั่งสมประสบการณ์ +
 เปลี่ยนแปลงได้ สูญหายได้ เกิดใหม่
 ได้ + เอกลักษณ์ + มรดกทางสังคม

ประเภทของวัฒนธรรม ประกอบไปด้วย

วัตถุธรรม

คติธรรม
 เหน็ดธรรม
 สหธรรม

วัฒนธรรมหลัก

วัฒนธรรมรอง

.....

.....

สรุปวัฒนธรรม

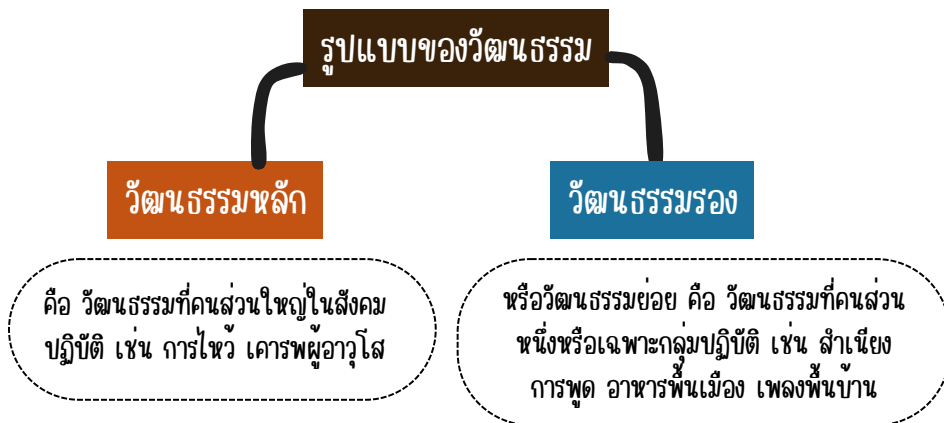
รูปแบบการดำรงชีวิตของมนุษย์ มีการเรียนรู้และสืบทอด โดยอาศัยสัญลักษณ์เป็นสื่อกลาง กล่าวคือ สิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น นั่นคือ “วัฒนธรรม” สำหรับสัตว์ เรียกว่า “สัญชาตญาณ”

: ลักษณะสำคัญ

- 1) มนุษย์เป็นผู้สร้าง ทั้งรูปธรรมหรือนามธรรม และเป็นระบบสัญลักษณ์ (สัตว์สร้างสัญชาตญาณ)
- 2) เป็นสิ่งที่ปรับตัวตามสังคม
- 3) เกิดจากการเรียนรู้และมีการสืบทอด เรียกว่า “กระบวนการขัดเกลาทางสังคม” เป็นมรดกทางสังคม
- 4) เป็นแบบแผนชีวิตในสังคม

ประเภทของวัฒนธรรม

- 1) วัตถุ : วัตถุธรรม : สามารถมองเห็นและสัมผัสจับต้องได้
- 2) จิตใจ : คติธรรม : แนวคิด หลักคุณธรรม จริยธรรม ความเชื่อ ***เปลี่ยนยากที่สุด***
 เหน็ดธรรม : กฎหมาย ระเบียบ สัญลักษณ์ประชาคม นโยบาย
 ศาสนธรรม : จารีต ประเพณี มารยาท

ความสำคัญของวัฒนธรรม

- 1) ทำให้มนุษย์แตกต่างจากสัตว์
- 2) สามารถแก้ไขปัญหาและสนองความต้องการของสังคมได้
- 3) เป็นกรอบความประพฤติของสังคมเพื่อความสันติสุข
- 4) สร้างความเป็นหนึ่งเดียวกัน
- 5) นำความเจริญสู่สังคม
- 6) เป็นเอกลักษณ์เฉพาะสังคมหนึ่ง ๆ

วัฒนธรรมไทย 4 ภาค

NORTHERN ภาคเหนือ

1) ภาคเหนือ

ประเพณี : ตานก๋วยสลาก บวชป่า แห่สลุยหลวง (ลำปาง) ประเพณีเลี้ยงดวง บูชาเสาอินทขิล (เชียงใหม่) ยี่เป็ง (เชียงใหม่)

จ๋องล้านนา (เชียงใหม่) ปอยส่างลอง/บวชลูกแก้ว (แม่ฮ่องสอน) ตีเหล็กน้ำพี้ (อุตรดิตถ์) กระทวยสาย (ตาก)

การแสดง : ฟ้อนต่างๆ ฟ้อนเล็บ ฟ้อนเวี๊ยว ฟ้อนเทียน ฟ้อนดาบ กลองสะบัดไชย เพลมร็องพื้นบ้าน (คำว จิ๋อย ซอ)

เครื่องดนตรี : สะล้อ ซึง ปี่ ซอ กลองสะบัดไชย

อาหาร : ข้าวซอย ขนมหุ้นน้ำเวี๊ยว ข้าวแต๋น น้ำพริกหนุ่ม น้ำพริกอ่อน แกวฮังเล แกวโอะ ข้าวกิ้นจิ้น ชันโตก

NORTHEAST ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

(3) ภาคอีสาน

ประเพณี : ไหลเรือไฟ (นครพนม) บุญบั้งไฟ (ยโสธร) พิธาโขน (เลย) แห่เทียนพรรษา (อุบลราชธานี)

บุญพระเหวด (ร้อยเอ็ด) แห่ปราสาทผึ้ง (สกลนคร) เทศกาลไหม/ผูกเสี่ยว (ขอนแก่น) ชิ้นชาพนมรุ้ง (บุรีรัมย์)

การแสดง : หมอลำ หมอแคน โปงลาง เข็มต่าง ๆ ฟ้อนภูไท (เรณูนคร นครพนม)

เครื่องดนตรี : แคน โห่หวด พิณ โปงลาง

อาหาร : ลาบ ก้อย อ่อม ซุป ป่น แจ่ว แกวโข่มดแดง แกวหอยขม อาหารจะนิยมใส่ปลาร้า

วัฒนธรรมไทย 4 ภาค

SOUTHERN
ภาคใต้

(4) ภาคใต้

ประเพณี : ประเพณีชักพระ บุญสารทเดือนสิบ ชิงเปรต แห่ผ้าขึ้นธาตุ (นครศรีธรรมราช) แข่งเรือกอลและ (นราธิวาส)
แขวนกเขาชวา แห่นก (ปัตตานี ยะลา นราธิวาส) ทิวศัลกิ้นเจ (ภูเก็ต) เจ้ามแม่ลิ้มกอเหนี่ยว (ปัตตานี)

การแสดง : หนังกะลุม รำโนรา หนังกใหญ่ ระบายศรีวิชัย รวงมิ่ง เล่นกรือโต๊ะ ลิกงูลู รำซัดชาติรี

เครื่องดนตรี : โหม่ง กลองทัด กับ ฆ้องระ กลองโนรา เป่า โพน

อาหาร : สะตอพัดกะปิ แกงเหลือง แกงไตปลา ขนมน้ำยาใต้ พักเหลี่ยมพัดไข่ นาชกาบู (ข้าวย่า) น้ำพริกกระดำ คั่วกลิ้ง

CENTRAL
ภาคกลาง

(2) ภาคกลาง

ประเพณี : กำขวัญข้าว อุ้มพระดำน้ำ (เพชรบูรณ์) เฆาเทียนเล่นไฟ (สุโขทัย) กวนข้าวทิพย์และงานหุ่นฟางนก (ชัยนาท)

บุชารอยพระพุทธรบาทและตักบาตรดอกไม้ (สระบุรี) วิ่งควาย (ชลบุรี) วิ่งวัวลาน (เพชรบุรี) โต๊ะจีนลิ้ม (ลพบุรี)

ตักบาตรเทโว (อุทัยธานี) แห่หงส์ทรงระชาบ (ปทุมธานี) แห่เจ้าพ่อเจ้าแม่ปากน้ำโพ (นครสวรรค์)

ตักบาตรน้ำผึ้งและก่อเจดีย์ทรายนมัสการหลวงพ่อโสร (ฉะเชิงเทรา) รับบัวโยนบัว (สมุทรปราการ)

การแสดง : เพลออีแซว เพลอว้อย มอลงซอนผ้า รำสีนวล เต็มกำรำเคียว ลำตัด ลิก รำกลองยาว โขนราชสำนัก

เครื่องดนตรี : ระนาด ซอสามสาย ขลุ่ย จระเข้ บัองวงใหญ่ กลองยาว

อาหาร : ต้มยำกุ้ง มีสมัน พะแนง แกงเขียวหวาน อาหารชาววังต่างๆ

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 วัฒนธรรมไทย

ให้นักเรียนยกตัวอย่างวัฒนธรรมไทย 4 ภาค ตามประเด็นที่กำหนด

ด้านอาหาร

- ภาคเหนือ
- ภาคกลาง
- ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- ภาคใต้

ด้านประเพณี

- ภาคเหนือ
- ภาคกลาง
- ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- ภาคใต้

ด้านศิลปะการแสดง

- ภาคเหนือ
- ภาคกลาง
- ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- ภาคใต้

ด้านการแต่งกาย

- ภาคเหนือ
- ภาคกลาง
- ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- ภาคใต้

ข้อสอบท้ายบท หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 วัฒนธรรมไทย

1. ประเพณีในวัฒนธรรมไทยข้อใดที่ไม่เกี่ยวข้องกับอิทธิพลของศาสนาหรือความเชื่อ

1. ประเพณีวิ่งควาย	2. ประเพณีแห่ผีตาโขน
3. ประเพณีสารทเดือนสิบ	4. ประเพณีบายศรีสู่ขวัญ

2. ข้อใดกล่าวถึงวัฒนธรรมไม่ถูกต้อง

1. เป็นสิ่งที่สะท้อนความคิดความเชื่อที่คนในสังคมหนึ่งๆ มีร่วมกัน
2. เป็นวิถีชีวิตและแบบแผนที่คนในสังคมหนึ่งๆ ยึดถือเป็นแนวปฏิบัติ
3. เป็นเครื่องมือในการขัดเกลาและหล่อหลอมความเป็นสมาชิกของสังคมหนึ่งๆ
4. เป็นจารีตที่มีลักษณะตายตัว เปลี่ยนแปลงได้ยาก เนื่องจากได้รับการยอมรับร่วมกันในสังคมหนึ่งๆ

3. "ในยุคโลกาภิวัตน์ วัฒนธรรมต่างชาติเข้ามามีบทบาทในชีวิตประจำวันของคนไทยมากขึ้น" จากข้อความดังกล่าว บุคคลใดต่อไปนี้มีการเลือกรับวัฒนธรรมต่างชาติได้เหมาะสมที่สุด (A-Level 68)

1. เข้าร่วมรณรงค์ให้คนในชุมชนหันมาใช้สินค้าท้องถิ่นแทนสินค้านำเข้า
2. กู้ยืมส่งเสริมให้ชุมชนเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมท้องถิ่นให้สอดคล้องกับกระแสโลก
3. ปูจังกัดการเข้าถึงวัฒนธรรมต่างชาติในชุมชน เพื่อป้องกันการสูญเสียเอกลักษณ์ของท้องถิ่น
4. ปลายสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีจากต่างประเทศ โดยลดความสำคัญของประเพณีท้องถิ่นที่ล้ำสมัย
5. ไข่มส่งเสริมการจัดกิจกรรมแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมในชุมชน เพื่อสร้างความเข้าใจและเรียนรู้วัฒนธรรมต่างชาติ

4. ประเพณีวัฒนธรรมข้อใดไม่ได้อยู่ในภูมิภาคเดียวกัน

1. แห่สลุกลง - ปอยสังลอง	2. รับบัวโยนบัว - อุ่มพระดำน้ำ
3. ผีตาโขน - ชิงเปรต	4. สารทเดือนสิบ - แห่นก

5. ประเพณีวัฒนธรรมในข้อใดไม่ได้อยู่ในภูมิภาคเดียวกัน

1. แกลงอ่อม - โปงกลาง	2. แกลงเขี้ยวหวาน - ลำตัด
3. แกลงอ้งเล - ร่องเจ็จ	4. แกลงเหลือง - โนรา

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 พลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก

ความสำคัญของพลเมืองดี

สรุป

1. ด้านสังคม : สังคมสันติสุขสงบเรียบร้อย เจริญก้าวหน้าลดความขัดแย้ง
2. ด้านเศรษฐกิจ : ผู้คนดำรงชีวิตอย่างพอเพียง มีเงินออมความเป็นอยู่ดี
3. ด้านการเมืองการปกครอง : เคารพกฎหมาย ปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ตน ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น

พลเมืองดีตามวิถีประชาธิปไตย

“พลเมืองที่เป็นผู้ที่ยึดมั่นในหลักศีลธรรมและคุณธรรมของศาสนา มีหลักการทางประชาธิปไตยในการดำรงชีวิต ปฏิบัติตนตามกฎหมายดำรงตนเป็นประโยชน์ต่อสังคม โดยมีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันอันจะก่อให้เกิดการพัฒนาสังคมและประเทศชาติให้เป็นสังคมและประเทศประชาธิปไตยอย่างแท้จริง”

คุณลักษณะของพลเมืองดี (ตามวิถีประชาธิปไตย)

1. เคารพกฎหมาย	9. ช่วยแบ่งเบาภาระของพ่อแม่
2. เคารพสิทธิและเสรีภาพของตนเองและบุคคลอื่น	10. เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม
3. มีเหตุผล รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น	11. เป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี
4. รับผิดชอบต่อหน้าที่	12. รักษาและเผยแพร่วัฒนธรรมประเพณีของชุมชน
5. มีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาของชุมชน ประเทศชาติ สังคมโลก	13. แก้ไขปัญหาอย่างสันติ แก้ปัญหาด้วยเหตุผล รับฟังความคิดเห็น
6. เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ทางการเมืองการปกครอง	14. ตรวจสอบอำนาจรัฐ
7. หารายได้มาเลี้ยงครอบครัว	15. อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในชุมชน
8. ไปเลือกตั้ง/ลงสมัครเลือกตั้ง	16. รู้จักแพ้ ชนะ ให้อภัย

หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 พลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก

คำชี้แจง : ให้นักเรียนศึกษาพลเมืองดีของประเทศและสังคมโลก พร้อมตอบคำถามต่อไปนี้

บุคคลนี้คือ

คุณธรรมที่เป็นแบบอย่าง

.....

การนำไปใช้

.....

บุคคลนี้คือ

คุณธรรมที่เป็นแบบอย่าง

.....

การนำไปใช้

.....

บุคคลนี้คือ

คุณธรรมที่เป็นแบบอย่าง

.....

การนำไปใช้

.....

ข้อสอบท้ายบท หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 พลเมืองดีของประเทศชาติและสังคมโลก

1. การประพடுத்தตนในข้อใดถือเป็นการขัดขวางการพัฒนาทางการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตย

1. การรณรงค์หาเสียง	2. การงดไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง
3. การร้องเรียนปัญหาต่อรัฐบาล	4. การชุมนุมประท้วงด้วยความสงบ

2. การที่เราบริจาคผ้าห่มช่วยเหลือผู้ประสบภัยหนาว สะท้อนให้เห็นว่าเราเป็นพลเมืองดีด้านใด

1. ด้านสังคม	2. ด้านเศรษฐกิจ
3. ด้านวัฒนธรรม	4. ด้านสิ่งแวดล้อม

3. ข้อใดสะท้อนถึงการมีจิตสาธารณะ

1. ช่วยดูแลของส่วนรวม	2. ประกอบอาชีพอย่างสุจริต
3. มีคุณธรรมในการครองเรือน	4. ตั้งใจศึกษาเล่าเรียนตามหน้าที่

4. ข้อใดจัดอยู่ในการสร้างสังคมน่าอยู่ด้วยหลัก "5 ส"

1. ร่วมกันสร้างสวนสาธารณะในชุมชน
2. บริจาคเงินและสิ่งของเพื่อช่วยเหลือผู้ยากไร้
3. จัดกิจกรรมเก็บขยะในชุมชนสัปดาห์ละครั้ง
4. ช่วยกันซ่อมแซมศาสนสถานที่สำคัญในชุมชน

5. การเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชนควรมีลักษณะตามข้อใด

1. สนับสนุนการสร้างผลประโยชน์จากสาธารณสมบัติ
2. สร้างกฎระเบียบให้คนในสังคมช่วยปฏิบัติตาม
3. สร้างคุณค่าให้ตนเองมีความสำคัญต่อสังคม
4. พัฒนาชุมชนให้เจริญก้าวหน้า

6. ชุมชนหนึ่งมีการจัดเวทีประชาคมเพื่อหารือเกี่ยวกับปัญหาการจัดการขยะในพื้นที่ ซึ่งมีตัวแทนจากทุกกลุ่มในชุมชนเข้าร่วมแสดงความคิดเห็น หากนักเรียนได้รับเชิญให้เข้าร่วมการแสดงความคิดเห็นในเวทีนี้ด้วย ท่านจะปฏิบัติตนตามข้อใด ในฐานะของพลเมืองดีที่เหมาะสมที่สุด (A-Level 68)

1. รอให้ผู้ใหญ่แสดงความคิดเห็นก่อน แล้วจึงแสดงความคิดเห็นในตอนท้าย โดยไม่โต้แย้ง
2. ฟังความคิดเห็นของผู้อื่น แต่ไม่แสดงความคิดเห็น เพราะเชื่อว่าปัญหานี้เป็นหน้าที่ของผู้ใหญ่
3. สนับสนุนแนวทางของคนส่วนใหญ่ โดยไม่คำนึงถึงความเหมาะสมหรือผลกระทบของแนวทางนั้น
4. ตั้งคำถามและแสดงความคิดเห็นในเชิงสร้างสรรค์ โดยเสนอแนวทางที่นักเรียนสามารถช่วยแก้ไขปัญหาได้
5. แสดงความไม่เห็นด้วยกับความคิดเห็นที่ไม่ตรงกับตนเองให้ชัดเจน แต่ไม่จำเป็นต้องอธิบายเหตุผลเพื่อกระชับเวลาให้ผู้อื่น

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 สิทธิมนุษยชน

สิทธิมนุษยชน

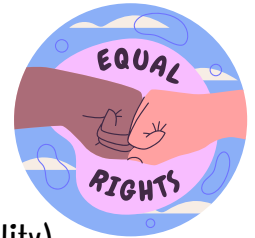
คือ สิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานที่เป็นของมนุษย์ทุกคน ไม่ว่าเราจะเป็นใคร หรืออยู่ที่ไหน ไม่ว่าคุณ จะมีความเชื่ออะไร หรือใช้ชีวิตแบบใหนก็ตาม สิทธิมนุษยชนไม่สามารถถูกพรากไปได้

“All Human Beings are born free & equal in dignity and rights”

แปลว่า “.....”

หลักการของสิทธิมนุษยชน

1. เป็นสิทธิธรรมชาติ (Natural Rights) ติดตัวมนุษย์มาแต่เกิด
2. สิทธิมนุษยชนเป็นสากลและไม่สามารถถ่ายโอนกันได้ (Universality & Inalienability)
3. สิทธิมนุษยชนไม่สามารถแยกเป็นส่วนๆ ว่าสิทธิใดมีความสำคัญกว่าอีกสิทธิหนึ่ง (Indivisibility)
4. ความเสมอภาคและห้ามการเลือกปฏิบัติ (Equality and Non-Discrimination)
5. การมีส่วนร่วมและการเป็นส่วนหนึ่งของสิทธินั้น (Participation & Inclusion)
6. ตรวจสอบได้และใช้หลักนิติธรรม (Accountability & The Rule of Law)

ประเภทของสิทธิมนุษยชน
ตามปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน
(Universal Declaration of Human Rights)

1. (Civil Rights) สิทธิในชีวิตและร่างกาย เสรีภาพและความมั่นคงในชีวิต
2. (Political Rights) สิทธิในการมีส่วนร่วมกับรัฐในการดำเนินกิจการที่เป็นประโยชน์สาธารณะ
3. (Social Rights) สิทธิการได้รับการศึกษา สิทธิการได้รับหลักประกันด้านสุขภาพ
4. (Economic Rights) สิทธิการมีงานทำ ได้เลือกงานอย่างอิสระ
5. (Cultural Rights) เสรีภาพในการใช้ภาษาหรือสื่อความหมายในภาษาท้องถิ่นของตน

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 สิทธิมนุษยชน

คำชี้แจง : ให้นักเรียนอ่านข้อความพร้อมนำตัวอักษร ก-ง มาเติมลงในช่องว่างที่กำหนดให้ สัมพันธ์กัน

ก สิทธิมนุษยชนเบื้องต้น

ข หน้าที่และความรับผิดชอบของทุกคนต่อระเบียบสังคม

ค สิทธิทางเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม

ง สิทธิพลเมืองและสิทธิทางการเมือง

1. ทุกคนมีสิทธิในการชุมนุมและการสมาคมโดยสันติ
2. ทุกคนมีสิทธิจัดระเบียบทางสังคมและระหว่างประเทศ
3. มนุษย์ทุกคนมีสิทธิในการใช้ชีวิต มีเสรีภาพ และความมั่นคงแห่งบุคคล
4. มนุษย์ทั้งปวงเกิดมา มีอิสระและเสมอภาคกันในศักดิ์ศรีและสิทธิต่าง ๆ
5. ทุกคนมีสิทธิรับการศึกษาขั้นพื้นฐานจากรัฐ โดยมาเสียค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้น
6. ทุกคนมีสิทธิในการถือสัญชาติ และเปลี่ยนแปลงสัญชาติของตนเองได้
7. ทุกคนจะตกอยู่ในความเป็นทาส หรือสภาวะจำยอมไม่ได้ ทั้งนี้ ห้ามการค้าทุกรูปแบบ
8. ทุกคนมีสิทธิพักผ่อนและผ่อนคลายยามว่าง โดยวันพักผ่อนดังกล่าวจะต้องได้รับค่าจ้าง
9. ทุกคนย่อมมีสิทธิและอิสรภาพตามที่กำหนดไว้ในปฏิญญาสากลฯ โดยปราศจากการแบ่งแยกไม่ว่าเรื่องใด
10. การใช้สิทธิและอิสรภาพของทุกคนจะต้องอยู่ภายใต้ข้อจำกัด เพียงเท่าที่มีกำหนดไว้ตามกฎหมายเท่านั้น ตลอดจนสิทธิและเสรีภาพจะต้องไม่ขัดต่อวัตถุประสงค์ และหลักการของสหประชาชาติไม่ว่ากรณีใด

จงยกตัวอย่าง “การเคารพสิทธิมนุษยชน” ในชีวิตประจำวันของตนเองมา 2 ตัวอย่าง

- 1.
- 2.

หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 สิทธิมนุษยชน

คำชี้แจง : ให้นักเรียนบอกบทบาทขององค์การที่กำหนด

องค์การ	ชื่อองค์การ	หน้าที่องค์การ
<p>1</p> 	<p>ชื่อ ชื่อ (อังกฤษ) ชื่อย่อ</p>	<p>.....</p>
<p>2</p> 	<p>ชื่อ ชื่อ (อังกฤษ) ชื่อย่อ</p>	<p>.....</p>
<p>3</p> 	<p>ชื่อ ชื่อ (อังกฤษ) ชื่อย่อ</p>	<p>.....</p>
<p>4</p> 	<p>ชื่อ ชื่อ (อังกฤษ) ชื่อย่อ</p>	<p>.....</p>

ข้อสอบท้ายบท หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 สิทธิมนุษยชน

1. ปรากฏญาสากล่าวด้วยเรื่องสิทธิมนุษยชน มีผลต่อการกำหนดกฎหมายในประเทศต่าง ๆ อย่างไร (A-Level 68)

1. เป็นกฎหมายที่บังคับใช้กับทุกประเทศโดยตรง
2. ใช้เป็นพันธะผูกพันในแง่ของกฎหมายระหว่างประเทศ
3. สามารถทำให้ประเทศที่ไม่ปฏิบัติตามหลักปรากฏญาสาถูกลงโทษทางทหาร
4. สามารถทำให้ประเทศต่าง ๆ ต้องยกเลิกกฎหมายทั้งหมดที่ขัดกับสิทธิมนุษยชน
5. เป็นแนวทางพื้นฐานให้ประเทศต่าง ๆ รับรองสิทธิมนุษยชนในกฎหมายภายในประเทศ

2. ข้อใดกล่าวไม่ถูกต้องเกี่ยวกับปรากฏญาสาด้วยสิทธิมนุษยชน (O-net 61)

1. เป็นผลจากการลงประชามติในสมัชชาใหญ่สหประชาชาติโดยปราศจากเสียงคัดค้านของประเทศภาคีที่ร่วมลงนาม
2. เป็นคำมั่นสัญญาในการอยู่ร่วมกันบนพื้นฐานของความเท่าเทียมไม่มีการเลือกปฏิบัติในประเทศภาคีที่ร่วมลงนาม
3. เป็นผลของการปรึกษาหารือร่วมกันส่งผลให้เกิดการปกป้องคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในประเทศภาคีที่ร่วมลงนาม
4. เป็นข้อตกลงสากลระดับพหุภาคีที่ส่งผลให้เกิดการออกกฎหมายที่เกี่ยวข้องในประเทศภาคีที่ร่วมลงนาม
5. เป็นเอกสารที่มีศักดิ์และสิทธิ์เทียบเท่ากฎหมายและมีข้อผูกพันบังคับใช้ในประเทศภาคีที่ร่วมลงนาม

3. จุดมุ่งหมายสำคัญของหลักสิทธิมนุษยชนสอดคล้องกับข้อใด

1. การให้สิทธิพิเศษแก่คนเฉพาะกลุ่ม	2. ความเท่าเทียมของความเป็นมนุษย์
3. ส่งเสริมแนวคิดวัตถุนิยมให้แก่คนในสังคม	4. แบ่งแยกคนในสังคมออกเป็นกลุ่มให้ชัดเจน

4. การกระทำในข้อใดสอดคล้องกับหลักสิทธิมนุษยชน

1. ใช้กำลังลงโทษลูกน้องที่ทำผิด
2. แสดงอาการดูหมิ่นผู้มีฐานะยากจน
3. ขับขี่จักรยานยนต์แข่งกันบนทางหลวง
4. อำนวยความสะดวกแก่ผู้ที่มีความบกพร่องทางร่างกาย

5. กรณีใดต่อไปนี้เป็นกรณีละเมิดสิทธิเด็กและเยาวชน

1. นักเรียนที่แต่งตัวผิดระเบียบถูกตักเตือน
2. เด็กถูกบังคับให้นั่งขานบนสะพานลอย
3. ผู้ที่มีอายุไม่ถึง 18 ปีไม่มีสิทธิ์ลงคะแนนเสียงเลือก
4. ตั้งเยาวชนกลุ่มหนึ่งถูกเชิญออกจากสถานบันเทิงเนื่องจากมีอายุไม่ถึง 20 ปีบริบูรณ์